

”Jag levde med Monica i två år”

Hon har förlorat allt. Sin dotter. Sin pappa. Sig själv. Hon skriker ur sig smärtan, men det enda som tar slut är luften.

Det är den kanske starkaste scenen i svensk filmhistoria – och den spelas av en kvinna som inte är skådespelare.

Hon heter **Edda Magnason** och hennes gestaltning av Monica Zetterlund kommer göra henne till höstens stora stjärna.

Text: **Magda Gad**
Foto: **Maria Östlin**
Stylist: **Ehva Löpp**
Makeup: **Anna Frid**

Om en serietecknare ritade av Edda Magnason just nu skulle det stå: ”Hur faan hamnade jag här?” på skorrande skånska i pratbubblan. Hon sitter på en stenkant utanför Berns. I ormtajts och boots. Blonda hårtestar har slitit sig från svinryggen, svartmarkerade ögon försöker vakna till liv med en latte.

Inne i salongen väntar ett team av reporter, fotograf, fotografassistent, makeup-artist, stylist och statist. Fotografen går fram och tillbaka och kollar ljuset. Stylisten radar upp olika örhängen, tar ett kliv tillbaka och sätter funder-samt hakan i handen. Statisten knäpper på ståbasens strängar: di-dam-dam-dam ... det är introt till *Sakta vi gå genom stan* och det är som gjort för att stjärnan ska göra entré. Och så gör hon det – kommer in genom dörren med den tomma lattekoppen som för att fråga efter påtår. Blir stående där och är ingen annan än sig själv, men känner att det inte räcker: att alla vill se rollkaraktären Monica Zetterlund.

När långklänningarna som valts ut till dagens plätning hålls upp framför Edda Magnason är det lika svårt att ringa in hennes känsloläge som det är att fånga ett mönster i ett kalejdoskop. Skörhet, stolthet, ilska, styrka speglas i hennes ansikte som i tusen glaskärvor. Till slut gör hon samma min som Frank Zappa skulle gjort om man bett honom klippa håret och raka av mustaschen.

– Det känns inte rätt att försöka kopiera filmen, kan vi inte prova med det här i stället, säger hon och gräver i en väska efter en enkel polotröja i guld och en grön kofta.

Edda Magnason är artist. Hon har släppt två egenkomponerade ➔

OVÄNTAD STJÄRNA. Edda Magnason är van att stå på scenen som sångerska – men har aldrig agerat framför en filmkamera. Och så kliver hon in och gör rollen som Monica Zetterlund så bra att det redan viskas om prisregn och Guldbaggar.

Fakta

Namn: Edda Karin Magnason
Hjärtardöttir. Ålder: 29. **Yrke:** Artist och skådespelare. **Bor:** Södermalm, Stockholm. **Familj:** Stor familj med sex syskon. **Bakgrund:** Debuterade med albumet *Edda Magnason* som utsågs till ett av 2010 års bästa av SvD. 2011 släppte hon *Goods*. **Aktuell:** Spelar huvudrollen som Monica Zetterlund i filmen *Monica Z* och sjunger på soundtracket, premiär 13 september.

Foto: MAGNUS SUNDHOLM

KOPIAN. Edda Magnason under inspelningen av filmen *Monica Z* i New York.

Självporträttet

” Nu får jag prestationsångest. Så här får det bli, det är jag i en t-shirt med tryck och en virvel i pannan. Att jag ser hemlig ut? Ja, men jag är lite hemlig!

Originala Monica Zetterlund.

album, kritikerrosats och jämförts med Björk. Hon har aldrig spelat teater, inte ens i skolan, och aldrig heller drömt om att göra det. När regissören Per Fly skulle besätta rollen som Monica Zetterlund till filmen *Monica Z* var han säker på sin sak: Han skulle inte ha en sångerska. Och inte någon som liknade Monica.

En välgörenhetskväll på Södra teatern ville annat. En bekant till filmteamet såg Edda Magnason på scenen och var den första att dra den slutsats som många gjort efter henne: Här stod en kvinna som inte skulle spela Monica Zetterlund, utan som skulle vara Monica Zetterlund.

– Det är så märkligt, för just den spelningen var spontan, säger Edda Magnason så här i efterhand. Jag satt hemma och visste inte vad jag skulle ha på mig. Jag tänkte att jag får väl gå dit och riva av det. Inte visste jag att det skulle bli en så viktig kväll!

Inbjudan till provfilmningen kom några dagar senare i ett mejl. – Allt det här liksom föll över mig. Det kändes spännande eftersom jag aldrig hade gjort det tidigare, men jag trodde ju aldrig att jag skulle gå vidare. När de ringde efter första provspelningen och sa

att de ville att jag skulle komma till nästa ... det var en chock! Att se den färdiga filmen är drabbande. Monica Zetterlunds resa från telefonväxeln i Hagfors till de stora scenerna i Stockholm och New York kantas allt mer av ett alkoholindränkt mörker och när hon till slut förlorar allt – sina älskade, sig själv – är det som att bioduken faller. Hon springer och hon skriker och det finns inte längre någon barriär mellan hennes smärta och biobesökarnas.

Hur Edda Magnason som aldrig tidigare stått framför en filmka-

mera har kunnat hitta så rätt i gestaltningen är en fråga som jag förväntar mig ett långt svar på. Jag får ett ord: – Intuition. Lite senare utvecklar hon det: – Jag har alltid haft en känsla för Monica Zetterlund som egentligen inte har ändrats. Jag minns henne som den gamla damen i svart polo. Chosefri, glamorös och samtidigt jordnära.

Det är en beskrivning som stämmer in även på Edda Magnason. Hon växte upp på vischan mellan Ystad och Tomelilla. Närmsta grannhuset låg någon kilometer bort. Pappa var veterinär och bodde på Island, mamma var sjukskö-

terska och bodde med barnen på gården. – Det var väldigt fritt. Vi har fått bli vad vi vill, alla vi syskon. En bor i Mexico, en i New York, en är kock ... Vi har alla fått gå våra egna vägar och inte varit så påpassade. Ingen har pushat mig att göra saker, ingen har frågat om jag övat på mina pianoläxor. Det har varit väldigt positivt.

Musiken blev tidigt Eddas grej. Något att gå in i som bara var lätt-samt, fritt från krasshet och krav. – Jag var både jättesocial och asocial samtidigt, gillade att sitta ensam i timmar och skapa och göra melodier. Sådan är jag i dag också. Jag har försökt behålla det där

barnet inom mig. Så att jag kan gå tillbaka till hur det var när jag var liten och försvinna in i något som är större och viktigare än jag själv, för det är då det blir roligt. Hon funderar. Läger till: – Det är det som är grejen med filminspelning också. Det handlar om att släppa sitt eget ego. Att se sig själv som ett material – då släpper nervositeten också. Man får göra sitt yttersta för att hålla bort all fäfänga, för den bara hämmar. Efter att ha plåtats i sina egna kläder hoppar Edda Magnason

i en av klänningarna. Det har tagit tid att komma hit, att hitta tillit till alla dessa mediemänniskor och deras visioner om hur hon ska framställas. Nu visar hon en helt annan sida – det är som att det hela tiden le- gat en busig flicka och pockat under ytan, som nu släppts fri och leker framför linsen.

Film handlar om att släppa sitt ego

Att vänja sig vid kameran ingick i hennes ”express-scenskola” inför *Monica Z*-filmen. – Jag fick privatlektioner av Per Fly. Så otroligt lyxigt. Han hade med sig en liten kamera överallt och jag övade med honom ett

halvår innan vi började spela in. När jag vågar lita på känslorna och släpper mitt eget kontrollbehov fullständigt och bara går in i rollen så slappnar jag av. Men jag kan fortfarande bli stel när jag står framför kameran som mig själv. För att komma nära Monica Zetterlund gick Edda Magnason långs vattnet runt Långholmen med hennes biografi i lurarna. – Jag levde mig in i hennes liv, kände in hennes röst. Försökte intala mig själv att vi hade ett hemligt samförstånd, en maskopi helt enkelt. Hon fanns i mitt liv i två år, jag träffade några av hennes vänner och lyssnade på artister som hon gillade, som Ella Fitzgerald och Peggy Lee. När mina polare ➔

var på semester stod jag hemma i köket och övade repliker och filmade mig själv med min Iphone.

Hon beskriver det som något som började som ett litet, överkligt äventyr och bara blev ett större och större och högst verkligt äventyr.

– Under provfilmningarna tänkte jag att jag aldrig skulle få rollen, och samtidigt att jag skulle klara det. Det var en konstig kombination av tvivel och självförtroende.

– Sedan när vi började spela in så var det första vi gjorde att åka till New York. Direkt när vi vaknade på hotellet den första morgonen så hoppade vi in i en bil till någon skyskrapa och gick in och spelade mot de amerikanska skådisarna. Det var ju helt sjukt. Min första filmscen! Det var tur att jag inte hade funderat för mycket på att jag skulle göra det innan. Jag var så inne i arbetet att jag bara försökte vara så närvarande som möjligt i nuet och inte tänka för mycket framåt.

Nu är hon tillbaka i musikhjorden, har skrivit nytt skivkontrakt och håller på med en ny platta. Men hon är inte tillbaka som den Edda Magnason hon var sist när hon satt och mixade i studion.

– Det är klart att jag har utvecklats. Även om min kommande skiva är en fortsättning på mina tidigare, så tar jag med mig mycket från Monica-resan. Till exempel hade jag en trombonist i studion häromdagen som jag lärt känna under inspelningen.

Är skådespelandet något du vill fortsätta med?

– Absolut! Om rätt sammanhang dyker upp så gör jag det gärna igen. Jag försöker att inte spekulera så mycket. Nu gäller det att följa hjärtat, att göra det som känns viktigt och intressant just nu. Självklart strävar jag framåt, men var jag kommer hamna i framtiden ... Oförutsägbarhet är en del av framtiden.

Hon skrattar till och ler gåtfullt.

– För några år sedan fick jag Monica Zetterlunds skiva *Waltz for Debby* av min mamma. Jag lyssnade jättemycket på Monica den sommaren. Vem trodde då att jag skulle stå i guldklämning på en scen i Harlem och spela henne? Något så spektakulärt hade jag aldrig vågat drömma om. □

4x senast jag...

...grät: "Jag är lätttrörd. Jag bölar när Zlatan gör mål och ler sitt stora leende. Jag bölar när

någon kämpar hårt i uppförslinje och fixar det. Skörhet och styrka tillsammans, då gråter jag."

...var stolt: "När jag lyssnade på en mix som jag har gjort. Och när jag såg *Monica Z*-filmen"

...var full: "Det blev lite öl i studion häromveckan."

...var förälskad: "I dag! I livet,

kärleken och min familj."

3 favoritlåtar

● *Sketches of Spain* av Miles Davies.

● *Retrograde* av James Blake.

● *Goldwrap* av Esbjörn Svensson Trio.

Till sist tänker Magda ...

... att det nog kommer att visa sig att Kjell Bergqvist (som spelar Monicas pappa i filmen) hade rätt när jag träffade honom i somras och han sa: "Den där Guldbaggen, den kan de lägga på posten direkt och skicka hem till Edda Magnason".

VÄNDER INTE FILMEN RYGGEN. Edda Magnason stänger inga dörrar när det gäller framtiden. "Om rätt sammanhang dyker upp så gör jag det gärna igen", säger hon.